

CIRC D'ENGORGS

Cerdanya

tots els cims des del Pla de Campllong

Distància	15,8 km
Desnivell acumulat	1462 m
Nivell de dificultat	moderat
Data	4 de juny de 2009
Cartografia	Ed. Alpina. Cerdanya (1:40000)
Punts per a GPS	http://ca.wikiloc.com/wikiloc/view.do?id=414238

La de Meranges, pròpiament dita Valltova, és una vall cerdana orientada a migdia, propera i paral·lela a la de la Llosa i perpendicular a la del Segre. La recorre el riu Duran, amb capçalera al circ dels Engorgs, tributari del marge dret del Segre. Com la seva veïna, no disposa de grans instal·lacions turístiques o de lleure, ni és densament poblada: petits nuclis poblacionals dispersos a la part mitja i baixa (All, Isòvol, Olopte, Cortàs, Gréixer, Eller, Meranges i Girul). Aquí deu raure part del seu encant, perquè conserva força dignament la seva fisonomia. Per a l'excursionista és d'obligada visita, amb possibilitat de diversos itineraris i cims amb un component paisatgístic molt apreciable, dels que destacaríem un dels sostres comarcals, el Puigpedrós i tot el circ d'Engorgs. Compta amb dos refugis: un guardat (Malniu) i un de bivac (J. Folch i Girona-Engorgs). El GR 11 travessa els Engorgs i els comunica a ponent amb la Vall de la Llosa, per la Portella d'Engorgs. Per la de Meranges hom pot accedir a la Coma de Campcardós, al nord.

Per la seva orientació és una vall assolellada que fa bo de visitar-la tot l'any, parant compte a l'estat de la neu. A nosaltres ens plau molt a la tardor, prop del riu al Pla de Campllong, quan els arbres de ribera canvien de color. I també a ben entrada la primavera, quan la neu es fon i el els salts del riu poden arribar a ésser espectaculars. Després hom pot continuar meravellant-se al circ d'Engorgs, d'origen glacial. En donen testimoni la característica forma de «U», les roques «moltonades», polides per l'acció erosiva del pes del glaç, escampades arreu i els llacs formats per dics naturals de rocam arrossegat.

La ruta circular que proposem recorre el curs alt del riu i –llevat del Puigmal– tots els cims que tanquen el circ. Ens permet dons una àmplia perspectiva de la zona i les valls i comes veïnes: Campcardós, Engaït i La Llosa. I una panoràmica que va del massís del Carlit al de la Maladeta.

Sense considerar-la difícil, si que ens sembla una mica exigent: desnivell que ronda els 1.500 metres, la llargària d'uns 15 quilòmetres i pujades i davallades sovintejades. Bona part de l'itinerari no és senyalitzat i el camí poc o gens fressat, malgrat que la ruta –resseguint el cordal carener– resulta evident. Un tram entre la Tosseta de l'Esquella i la Portella d'Engorgs, pot resultar «entretingut» i caldrà ajudar-nos amb les mans per anar evolucionant sobre els blocs de granit.

No és una ruta aconsellable per a fer-la amb neu. Del bosc de Corniols al refugi d'Engorgs, a l'IGC hi ha enregistrades diverses allaus. Els seus efectes són ben evidents al pas del caminant. És més segur començar-la al refugi de Malniu seguint el GR 11 tot i que caldrà tenir molta cura a Coma Pregona i no aventurar-s'hi si el risc és marcat. La resta del recorregut carener passant diversos colls comportarà salvar cornises i plaques pel que és millor defugir-lo si hom no compta amb experiència i material adequat.

Una variant de la ruta pot ésser començar-la al refugi de Malniu tot enfilant-nos al Puigpedrós i retornar pel GR des dels Engorgs. A costa però de perdre'ns el bonic tram pel costat del riu Duran. Si ens cansem, o se'ns gira els temps, podem abandonar per qualsevol dels diversos colls i retirar-nos al refugi d'Engorgs.

El que si que desaconsellem totalment és el retorn pel Clot del Torer. Allarga innecessàriament la ruta per un tram sense camí definit que fa feixuga la tornada. És molt millor retornar directament del Bony del Manyer al refugi d'Engorgs.

De Meranges seguim per la pista enquitranada i passem Girul. Un trencall a l'esquerra indica la Carabassa pel Pla de Matons, pocs metres més enllà, al mig d'un marcat revolt de 180° en surt una altra pista (rètols indicadors per Engorgs). Podem deixar el vehicle aquí que hi ha prou espai. Som al pla de Campllong (1.726 m) amb amplis prats separats per parets de pedra seca.

Comencem a caminar seguint les indicacions vers el refugi d'Engorgs i l'itinerari 101 de Senders de Cerdanya (quadres grocs numerats) (1). Rebutgem un parell de pistes que per l'esquerra van a creuar el riu i continuem per la de més a llevant en direcció nord i suau pujada. Aviat l'abandonem per prendre un corriol a la dreta (rètol) que en la mateixa direcció nord i moderat pendent va endinsant-nos al bosc de Corniols.

A mesura que guanyem alçària, el pendent s'accentua. Transitem propers al riu, que baixa encaixonat i salta sovint amb força i brogit. Pel seu marge esquerre, que no deixarem fins que tinguem ja a la vista el refugi. Creuem alguna torrentera que s'escola del Pedradreta. L'aigua envaeix totalment el camí. Després d'una graonada, passat un dels salts del riu, sortim del bosc, el camí es fa planer i la vall s'obre. Evidents rastres d'antics allaus, amb troncs arrossegats fins a l'altre riba. Som a la Pleta d'Engorgs. El camí ha anat prenent direcció a mestral (N.O.). Tornem a enfilat-nos fins abastar la cabana del Tarter, en estat tant precari que quasi no ens serviria d'aixopluc. (2.161 m, 1h 15').

Encetem un tram rocallós. Aviat abastem un punt on el riu torna a baixar encaixonat i ens cal salvar un esperó després del qual, ens endinsem de nou a la pineda. Pendent entre moderat i suau. Més endavant ens enfilem fort per abastar un corriol que se'ns ajunta per la dreta: és el GR 11 que, provinent de Malniu, s'adreça a la Portella d'Engorgs. El seguim, sortim definitivament del bosc i després d'un replà ja podem albirar la coma amb el refugi al bell mig. Creuem el riu i, entre prats, arribem al Refugi d'Engorgs dedicat a la memòria del geòleg i muntanyenc Joaquim Folch i Girona (2.381 m, 1h 50').

El GR marxa vers ponent, però nosaltres ho fem vers el nord, tornant a creuar el riu, en direcció a l'evident portella de Meranges que ens queda a gregal (N.E.), entre el Puigpedrós i el Pic d'Engorgs. No ens cal però arribar-hi. Quan ens sembla abandonem aquesta ruta per emprendre frontalment el cim que tenim sobre nostre en direcció entre nord i mestral. Sense camí definit. Els darrers metres ens les havem amb els blocs de granit que coronen el cim oriental dels Pics d'Engorgs (2.818 m, 3h 15') on diverses fites desafien la llei de la gravetat.

Aquest cordal, com els seus veïns (Fontnegra, Envalira, Tossa Plana, Serra de Sirvent,...) és força abrupte per la seva cara nord contrastant amb les suaus inclinacions de migdia. Bona perspectiva del Puigpedrós, el Roc Colom i el Peiraforca, així com de la Coma de Campcardós. També de la Serra de l'Orri de la Vinyola, amb el cims de Fontfreda i Fontnegra. I dels Pics d'Envalira. Vers ponent el cim occidental i la Tosseta de l'Esquella –més alts- ens la priven. A migdia però s'obre la part alta del circ d'Engorgs amb els estanys majors: els d'Aparellats i el de Minyons(2). El Llarg però se'ns amaga i no l'albirarem fins que ens enfilem al cim veí. També podem resseguir tot el cordal carener que, en sentit contrari a les busques del rellotge, ens queda per recórrer.

Davallem fins al collet que separa el dos cims. Indicis de corriol que anirem trobant més o menys fressat durant la resta de camí. Fins al Coll de Sant Vicens transitarem sempre propers a la carena decantant-nos però pel costat de migdia, evitant la rosta cara nord. I abastem el cim occidental (2.827 m., 3h 45'). Perspectiva similar al seu germà, millor sobre els estanys, menor sobre Campcardós.

De nou davallarem al coll, més ampli que l'anterior. I emprenem la llesca que ens mena a la Tosseta de l'Esquella. Aquest cim s'identifica també en segons quina cartografia com a Calm Colomer. (2.872 m., 4h 10'). Punt més alt del recorregut. Com les altres «tosses» o «tossals» el cim té forma de peneplà allargassat i en moderat pendent de llevant a ponent, amb la cúspide en aquest cantó. Bona perspectiva dels cims andorrans i pallaresos. S'albira fins al massís de la Maladeta.

El que segueix és ara un tram pedregós força «entretingut», transitant entre blocs de granit en els que, més d'un cop, ens haurem d'ajudar amb les mans. Davallem al Collet de Sant Vicenç per tornar a enfilem-nos a la carena. Després, quan al camí vira a migdia, es fa més planer, herbat i en suau baixada. Podem contemplar la coma d'Engait i la Vallcivera amb l'estany de l'Illa (el de Montmalús ens resta amagat). I la Muga, la Mugueta, Tossa Plana i la Tosseta. Així fins a la Portella d'Engorgs, barrada encara al pas del caminant per una considerable cornisa. (2.696 m., 4h 55').

Tenim a xaloc (S.E.) el Bony del Manyer nord, del que ens en separa una llesca llarga i herbada, de moderat pendent. Ens hi enfilem i abastem el cim (2.808, 5h 15') curull de blocs de granit, talment posats a propòsit com la cirereta d'un pastís. Seran els darrers que veurem dons entre aquest cim i el seu veí-germà, el cim sud, canvia la composició del terreny i, si fins ara havíem trepitjat granit, a partir d'ara transitarem sobre esquistos, que aquí confereixen al relleu un to vermellós. Al cim podem albirar l'estany de Calm Colomer i el pla de la Farga, de la Vall de la Llosa. Per accedir al cim sud (2.813 m, 5h 30') (3) solament ens cal seguir carena, salvar un petit turó i enfilem-nos-hi sense cap dificultat per un corriol cada cop més ben fressat. (4)

A partir d'aquí reprenem la carena en direcció a garbí, superant diversos turons fins a la Portella del Torer, als peus del cim de la Carabassa que ens serveix de referència (2.654 m., 6h). Baixem pel Clot del Torer, sense camí definit (tan solament indicis de corriol en algun tram) fins a una pista que prenem a mà dreta, seguint-la i deixant-la al cap de poca estona per davallar entremig del bosc fins a una nova pista, ja al Pla de Campllong que, vers migdia i creuant el riu ens deixa al punt de sortida (8h).

- (1) La senyalització és força deficient, però allà on el camí no és fressat, fites sovintejades ens orienten.
- (2) Segons la cartografia el nom dels estanys difereix. Així a la de l'Editorial Alpina apareixen amb el nom dels Minyons els dos estanys que a la de l'ICC i l'andorrana s'anomenen d'Aparellats. I la primera dona el nom de la Portella al que els segons anomenen de Minyons.
- (3) Segons la cartografia consultada les alçades d'aquests cims difereixen. Així mentre l'ICC amb a les seves sèries 1:25.000 i 1:10.000 atorga 2.807 al nord i 2.809 al sud, l'editorial Alpina (base topogràfica del Servei Geogràfic de l'Exèrcit) els atorga 2.808 i 2.801, respectivament. Com que no ve d'un pam, hem optat per ressenyar-hi les lectures del nostre GPS.
- (4) Aconsellem no retornar pel Clot del Torer. És un tram llarg, amb una baixada sense camí definit i si be no resulta perdedor, si que fa engorrosa la tronada. És molt millor un cop a qualsevol dels dos cims del Bony del Manyer, baixar pel seu llom vers gregal (N.E.) en direcció al camí entre el refugi i els estanys, retronant pel mateix sender de l'anada.